

kazuju da su nadimci brojem prepolovljeni i da su neki nestali i zaboravljeni.

U literalnim prilogima tiskana su dva prozna rada Fedora Putinje i Ive Belenovića, a pjesme za ovaj zbornik napisali su Miroslav Sinčić, Danijele Sirotić i Snježana Markežić.

Pred dvije godine objavljena je knjiga Božo Jakovljević, Biografski leksikon Bužetina i općine Lanišče. U knjizi je opširnije ili sažetije obrađeno 65 ličnosti zaslužnih za ova područja. Šest autora napisalo je u ovoj knjizi Zbornika jedanaest novih biografija pa će se tako prikupljati i objavljivati životopisi za novo nadopunjeno izdanje leksikona. Životopise su pripremili: ANTE FINDERLE (Vladimir Finderle), BOŽO JAKOVljević (Josip Kraljić, Sergio Nežić, Boris Sirotić i Josipa Tomac), BOJAN PAVLETIĆ (Gvido Polej), Prof. dr. VLADIMIR UREMOVIĆ (Viktor Finderle), dr. PETAR STRČIĆ (Dragovan Šepić) i IVAN VIVODA (Petar Draščić, Ivan Vivoda i Jelišava Vivoda).

U rubrici Prikazi, Vesna Katarinčić Škrlić, predsjednica Općinskog suda u Buzetu, prikazala je rad Međunarodnog sastanka u Švicarskoj (Neuchâtel 8.-10. rujna 1997) na temu Udruge sudaca: Uloga i status. Autorica je, kao jedina predstavica Hrvatske, prisustvovala radu spomenute sjednice.

Saša Nikolić piše O umjetničkim djelima iz fundusa Zavičajnog muzeja u Buzetu, a urednik "Buzetskog zbornika" prikazao je Zbornik općine Lupoglav '97, objavljen sredinom 1997. g. Knjiga sadrži referate o općini Lupoglav pripremljene za tri okrugla stola, kao i druge priloge. Zbornik obuhvaća tematske cjeline: povijest, govor, etnografiju, pjesme i nekoliko biografija ljudi iz prošlosti kraja. Spomenimo da su feudu Lupoglava krajem XVI. stoljeća pripadala i neka selišta na području gospositja Postojna, Podgrad i Švarcenek.

Povijesno društvo za južno primorje i znanstveno istraživačko središte Slovenije u Kopru nastavljaju s publiciranjem već 10. i 11. knjige Annalesa u kojima znanstvenici i stručnjaci na vrlo zanimljiv način objavljuju bogatstvo društveno povijesnih i prirodno-znanstvenih pojava na ovom malom slovenskom graničnom prostoru. Prednost graničnog područja urednici i izdavači iskoristili su širenjem kruga suradnika, ne samo iz susjednih, već i nekih dalekih zemalja, posebno kada se radi o prirodno-znanstvenim prilogima.

U poglavlju o sportu napisana je biografija 1997. g. preminulog Sergia Nežića, legende buzetskog rukometa. Nežić je neprekidno igrao rukomet 20 godina, a to je najduži igrački staž jednog buzetskog sportaša koji je bio i trener i sudac. U dva mandata ovaj uzor rukometaš i sportaš bio je predsjednik Rukometnog kluba, član predsjedništva rukometnog saveza Umag i predsjednik zbora sudaca toga saveza. U vrijeme njegovog rukovodenja klubom u Buzet dolazi igrati prvak bivše države i prvak Europe bjelovarski Partizan, a od ženskih ekipa Lokomotiva iz Zagreba, prvak tadašnje države, a od

reprezentacija u Buzetu je igrala reprezentacija Italije.

Čedomir Žulić prikazuje buzetsko bočanje u 1997. godini. U Bočarskom centru Buzet registrirano je deset klubova. Tijekom godine organizirana su natjecanja na nivou bočarskog centra Buzet. Takmičenja su počela već u ožujku mjesecu u seniorskoj konkurenciji s prvenstvom parova, a na bočališta je izašlo ukupno 25 ekipa s 58 igrača. Ovakvu brojnost natjecatelja na području grada Buzeta može pružiti samo bočanje. Čedomir Žulić, predsjednik bočarskog centra, daje pregled takmičenja i uspjeh u ligi Grada, II. Županijskoj ligi, I. Županijskoj ligi i III. Hrvatskoj ligi u kojima se natječu buzetski bočari.

Za ovu knjigu Zbornika priloge je napisalo 36 autora. Predgovor je napisala dr. Jelka Radauš Ribarić, etnologinja koja već pola stoljeća istražuje Istru, pa tako i sjevernu iz koje potječe. Naslovnu stranicu izradio je Hari Ivančić, akademski slikar. Jedan od izdavača ove godine je i Institut za povijest umjetnosti iz Zagreba, a djelatnik Instituta mr. Davorin Stepinac. Član je uredničkog odbora uz prof. Antuna Heka i glavnog urednika i odgovornog urednika Božu Jakovljevića.

Božo Jakovljević

JADRANSKI ZBORNİK - BIBLIOGRAFIJA (Prilozi za povijest Istre, Rijeke, Hrvatskog Primorja i Gorskog Kotara. Društvo za povijest i kulturni razvitak Istre - Pula, Povijesno društvo Rijeka - Rijeka. Pula, Rijeka, 1997, 194 strani.

Sedamnaesti svéz Jadranskog zbornika isključivo je posvećen bibliografiji prvih 14 svezaka Jadranskih zbornika tiskanih u razdoblju od 1956. do 1991. godine i autorski je rad mr. Darinka Munića. Riječ je o onoj vrsti stručno znanstvene djelatnosti koja je neopravdano i poprilično podcjenjena vrsta, a s druge strane neobično korisna i svrhovita svima onima koji se bave ili namjeravaju baviti istraživačkoznanstvenom djelatnošću. Nadam se, da će se i u nas morati brzo mijenjati odnos prema bibliografima i bibliografijama jer suvremena informatička sredstva i njihovo globalno korištenje stavljaju nas u poziciju, da sami odlučimo, da li ćemo biti dio europske i svjetske nauke ili ostati provincija. Zbog svega toga danas se u znanstveno razvijenom svijetu poklanja velika pažnja bibliografskoj djelatnosti, a nema razloga da tu pažnju ne poklanjamo

* Tekst je s predstavke, ki jo je 8. oktobra 1998 organiziralo Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije Koper in Zgodovinsko društvo Rijeka v Pokrajinskem muzeju v Kopru. Predstavitev se je poleg glavnega urednika Jadranskega zbornika, dr. Mihaela Sobolevskega, udeležil še avtor bibliografije, mag. Darinko Munič.

i mi, jer u tom pogledu Hrvati imaju višestoljetnu tradiciju. Samo da vas podsjetim, općenito govoreći, bibliografije mogu biti različite vrste: tekuće, retrospektivne ili historijske, opće, nacionalne, lokalne, osobne, popisne, analitičke, referativne, kritičke, selektivne, iscrpne, abecedne, predmetne i kronološke itd. Današnja teorija bibliografije nastoji stvoriti jedinstvene obrasce obrade bibliografskih podataka i riješiti ih usvajanjem međunarodnih standardnih bibliografskih opisa prikladnih za kompjutersku obradu. Koliko je bibliografija danas razvijena stručno znanstvena disciplina govore i činjenice da imam već i brojna izdanja bibliografije bibliografija. U teoriji bibliografija, s obzirom na njihovo značenje, navode se o njima hvalospjevni epiteti kao npr. da je ona glasni gramofon znanosti, uskladištena ljudska misao ili pak kraljeznica znanosti. Namjerno sam htio ukazati na ove neke općenitosti, kako bismo stvorili i relaniju sliku o bibliografiji "Jadranskog zbornika", koju danas predstavljamo javnosti i o znanju i trudu njenog autora mr. Darinka Munića, koju je u nju uložio. Prije svega treba odgovoriti na pitanje, zašto su se izdavači Povijesno društvo Rijeka i Društvo za povijest i kulturni razvitak Istre u Puli odlučili na ovaj čin? Riječ je o prvoj znanstvenoj periodičnoj publikaciji na hrvatskom jeziku tiskanoj 1956. godine za područje Rijeke, Istre i Hrvatsko primorje (od šestog sveska i za Gorski kotar) i koje kontinuirano izlazi i danas, ali i s različitim vremenskim razmacima između pojedinih godišnjaka ili svezaka. S druge strane Jadranski zbornik je bio ono središte oko kojega su se otpočeli okupljati, prije svega povjesničari, ali i znanstvenici drugih struka i znanstvenih disciplina, koji su se već bavili istraživanjem svekolike prošlosti navedenih područja ili im je Jadranski zbornik poslužio da se postupno uvode u svijet znanosti. Zbog toga autor ove bibliografije s pravom uviđa i konstatira, da su se tijekom izlaženja Jadranskog zbornika oblikovale i u njemu surađivale tri generacije povjesničara i znanstvenika raznih drugih grana znanosti. Nadalje, Jadranski zbornik je ona periodična publikacija o kojoj postoje posebne reference u našim enciklopedijama i leksikonima, a brojni radovi se citiraju, ne samo u hrvatskoj negu i u inozemnoj znanosti. Sve su to bili dovoljni razlozi, da se objavi bibliografija prvih 14 godišnjaka ili svezaka Jadranskog zbornika, te da na taj način svi zainteresirani za probleme i pojedine teme imaju nadohvat brze i pouzdane informacije, što se je sve do sada objavilo od radova u njemu. Jer mnogi pišu i pokušavaju pisati članke, studije i knjige o prošlosti Rijeke, Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara bez elementarnog osvrta na dotadašnji tretman problema u povijesnoj znanosti, zanemarujući ono što je poznato i istraženo, a kada se i služe bibliografijom onda je to više dekorativnog nego funkcionalnog značaja.

No, vratimo se ipak, na posve konkretne stvari, vezane za sadržaj Bibliografije Jadranskog zbornika.

Najprije treba istaći, da joj prethodi sjajni uvodni tekst mr. Darinka Munića (str. 9-36). S pravom je utvrdio, da se ova bibliografija Jadranskog zbornika može svrstati u specijalne bibliografije, a s obzirom na namjene u opće bibliografije, jer su se sadržaji Jadranskog zbornika od povijesti i arheologije proširili na mnoge srodne discipline ili manje srodne kao što su povijest umjetnosti, književnosti, jezika, prava, crkve, gospodarstva, etnografije i sl. Prema tome Bibliografija Jadranskog zbornika (od broja 1/1956. do broja 14/1991) sadrži 632 bibliografske jedinice (od toga 15 ukaznica), a nastala je radom 155-orice autora rasprava, članaka, izvorne gradnje, prijevoda, priloga, ispisa, komentara, članaka in memoriam, diskusija, osvrti, prikaza, bilježaka, izvješća i slično. Vrijednost Munićeve uvodne rasprave je i posebno u tome, što je on rasvijetlio mnoge nepoznate činjenice ili nedovoljno poznate iz početnog razdoblja djelatnosti Povijesnog društva Rijeke, posebno u njegovoj najranijoj fazi. Zatim minucioznom analizom rekonstruirao svekolike napore čelnštva i članstva Povijesnog društva u pokretanju i pripremi prvog broja Jadranskog zbornika, sagledao stanje izdavaštva u Rijeci, Istri, Hrvatskom primorju i Gorskog kotaru i na taj način dao potrebne vremenske, društvene i kulturne okvire u kojima se je pojavio Jadranski zbornik. S druge strane Jadranski zbornik utjecao je na pokretanje niz sličnih edicija u pojedinim manjim sredinama Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotaru, što je bilo dragocijeno za promišljanje lokalne povijesti pojedinih naselja, gradova i otoka. Nije mi namjera da vas ovom prigodom opterećujem raznim drugim detaljima o ovoj problematici, već samo potaknem i sugeriram, da doista vrijedi pročitati ove nadahnute stranice uvodnog teksta.

U nastojanju da se dalje ukaže na veliku vrijednost ove Bibliografije Jadranskog zbornika treba ovom prilikom ukazati i na tematsko sadržajni sklop 14 svezaka Jadranskog zbornika. Na njegovim stranicama pisalo se je i piše o najraznovrsnijoj prošlosti Rijeke, Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara, ali i o povezanosti toga područja, tj. Zapadne Hrvatske, raznim nitima (povijesnim, gospodarskim, kulturološkim) s ostalim dijelovima Hrvatske, pojedinih srednjoeuropskih zemalja i posebno s našim prekojadranskim susjedima na Apeninskom poluotoku, zemljama Sredozemlja, pa i pojedinim prekoocenskima zemljama. Vremenski sklop sadržaja Jadranskih zbornika obuhvaća brojne teme od prapovijesti pa do vremena neposredno nakon završetka drugoga svjetskog rata. U uvodnom tekstu mr. Darinko Munić navodi detaljno sadržajna opredjeljenja u dugom vremenskom nizu, te se neću posebno na tome zadržavati.

Bibliografija prvih 14 svezaka Jadranskog zbornika strukturirana je tako, da se njen korisnik može vrlo lako i jednostavno obavijestiti o onim činjenicama koje ga zanimaju. Ako želi doznati i informirati se o pojedinim osobama koje su pisale u Jadranskom zborniku i o

čemu, ima na raspolaganju abecedni popis autora i naslove njihovih radova s cjelovitom bibliografskom jedinicom i ujedno prijevod naslova rada na onaj strani jezika na kojem je napisan sažetak rada (str. 37-89). Zatim slijedi abecedni popis autora i njihovih radova na talijanski, francuski, njemački i engleski jezik, ovisno na kojem stranom jeziku je tiskan sažetak odgovarajućeg rada. Ovo je od naročitog značaja, kada je riječ o stranom korisniku Bibliografije Jadranskog zbornika.

Ako pak korisnika Bibliografije zanima sadržaj pojedinog Jadranskog zbornika i podaci iz impresuma mr. Darinka Munića donio je i takve podatke (str. 127-135). Nadalje, u dvije tabele iznio je niz zanimljivih brojčanih pokazatelja o 14 svezaka Jadranskog zbornika i to ponajprije za svaki zbornik (svezak) i ukupne pokazatelje za sve zajedno. Iz ovih tabela je moguće saznati broj stranica pojedinog sveska, broj suradnika, vrsta objavljenog rada, na koji strani jezik su prevedeni sažeci radova, te broj objavljenih crteža, tabela, slika, karata i planova, te drugih priloga.

Pri samom kraju Bibliografije objavljeno je kazalo osobnih i zemljopisnih pojmova, što pruža korisniku kao upozorenje, ako se želi obavijestiti o pojedinoj osobi (autoru), lokalitetu, temi ili pojmu. I najzad opširniji sažetak Bibliografije Jadranskog zbornika objavljen je na talijanskom, francuskom, njemačkom i engleskom jeziku.

Da je hrvatska znanost dobila ovu vrijednu Bibliografiju prvih 14 svezaka Jadranskog zbornika zasluga je to prije svega našeg cijenjenog povjesničara mr. Darinka Munića, a tek zatim i svih onih koji su na određene načine pomagali da se ova knjiga tiska. Njihova imena su navedena u impresumu i ima ih podosta.

Knjiga koja se ne otvara i ne čita, postaje papir. Ja se duboko nadam, da tu sudbinu neće doživjeti Munićeva Bibliografija Jadranskog zbornika, jer ona sadrži dugo pamćenje o onome što su brojni suradnici učinili u razdoblju od 35. godina (od 1956. do 1991.) na unaprijeđenju povijesnih i drugih znanosti na području Zapadne Hrvatske, a unutar toga i na unaprijeđenju hrvatske znanosti. Putokaz je svima onima koji su ušli ili ulaze u svijet znanosti, a Bibliografija im pruža mnoge korisne informacije. U znanosti se znanstvenici uspinju sa svojim djelima jedan drugome na ramenima. U poštovanju prema dostignutim rezultatima u prošlosti i njihovim kritičkim odnosom moguće je putovati dalje. Na taj način se i povijesna znanost, kao i svaka druga ponovno potvrđuju i imaju smisao daljnjeg opstanka i trajanja. Nadalje, ova Bibliografija pokazuje, da treba ustrajati na daljnjem opstanku i tiskanju Jadranskog zbornika. Nadamo se da daljnje izlaženje Jadranskog zbornika nije ušlo u sušno razdoblje, te da će puljsko uredništvo nakon šest godina pripremanja konačno i uskoro tiskati pripremljeni svezak 15. i 16. Jadranskog zbornika. Moramo sačuvati ono, što je dosada bilo

dobro. A toga je bilo mnogo u dosadašnjih 14 svezaka Jadranskog zbornika. Prije svega to je solidnost istraživačkih rezultata i značajnih za razvoj općenito hrvatske historiografije. To bogastvo tema i rezultata historijskog istraživanja ne može nitko poreći dosada tiskanim Jadranskim zbornicima.

Mihael Sobolevski

Goran Filipi-Barbara Buršić Giudici: ISTRJOTSKI LINGVISTIČKI ATLAS / ATLANTE LINGUISTICO ISTRJOTO. Znanstvena udruga MEDITERAN, Knjižnica ATLAS 1, Pula, 1998, 722 strani.

U Puli je u travnju 1998. godine objavljena knjiga Gorana Filipija i Barbare Buršić Giudici *Istrijski lingvistički atlas/Atlante linguistico istrioto*.

Čitatelj se o genezi ove knjige i o drugim pojedinostima vezanim uz nju može obavijestiti iz dvaju instruktivnih predgovornih tekstova, koji su, kao i sve drugo u ovoj knjizi, paralelno pisani hrvatskim standardnim jezikom i talijanskim jezičnim standardom.

Prvi tekst pod nazivom *Predgovori/Prolozione* potpisuje August Kovačec, eminentni hrvatski romanist i akademik HAZU, a drugi su nepotpisani tekst s naslovom *Uvod/Introduzione* sročili autori. Iz njih se može saznati da je ova knjiga zaključak prve faze istoimenoga podprojekta u projektu *Atlas Linguarum Histriae et Liburniae (Lingvistički atlas Istre i Kvarnera)*, za koji se predviđa da će biti zgotovljen za petnaestak godina, a nešto ranije njegov istarski dio koji izvode četiri istraživača i suradnici Znanstvene udruge *Mediterran* iz Pule, na čelu s Goranom Filipijem, te četiri istraživača i suradnici ustanove *Scuola Superiore di Lingue Moderne per Interpreti e Traduttori* iz Trsta, na čelu s Francom Crevatinijem. Projektom je *Lingvistički atlas Istre* osim ove knjige predviđena za koju godinu i knjiga s drugoga podprojekta imenom *Istorumunjski lingvistički atlas*.

Izradbu jezičnoga atlasa Istre predložio je prije četvrt stoljeća Pavao Tekavčić, ugledni hrvatski romanist svjetskoga glasa, i jedan od najboljih poznavatelja jezične situacije u Istri i istarske jezične povijesti, uviđajući i upozoravajući na potrebu razjašnjavanja i razmršavanja mnogobrojnih romansko-slavenskih i slavensko-romanskih, ali i unutar-slavenskih i unutarromanskih jezičnih veza na istarskome prostoru. Štoviše, profesor je Tekavčić tada predložio i načela za ustrojbu terenskoga upitnika i odabir terenskih punktova te ispitnika za takav atlas. No trebalo je proći još dvadesetak godina da se njegova zamisao počne ostvarivati. Čitavo se to vrijeme i tršćanski profesor Franco Crevatin nosio tom idejom, pokušavajući pronaći suradnika među hrvatskim lingvistima i dijalektolozima, sve dok se nisu stekli uvjeti i susret profesora Crevatinija s višestruko kompe-